

Ylýas — Üçünji San

Mälim bolsun

Jeff Pippenger

2023-09-29

Agşamky gurbanlygyň hödürlenýän wagty gelende, pygamber Ylýas golaý geldi-de, şeýle diýdi: «Eý, Ybraýymyň, Yshagyň we Ysraýylyň Hudaýy Reb, şu gün Seniň Ysraýylda Hudaýdygyň, meniň bolsa Seniň hyzmatkäriňdigim we meniň bu zatlaryň hemmesini Seniň sözüňe görä edendigim mälim bolsun». 1 Patýsalar 18:36.

Biz Ilýasyň nyşan hökmünde häsiýetlerini kesgitleýäris. Şol häsiýetleriň biri hem, Ilýasyň, Ýahýa Çokundyryjynyň we William Milleriň gullugynyň hem-de habarynyň höküm gurallary bolandygydyr. Olaryň habary Reb tarapyndan özlerine degişli taryhlary synagdan geçirmek üçin ulanyldy. Isa aýtdy: eger Ol gelmedik bolan bolsa, onda jedelçi ýehudylaryň günäsi bolmazdy.

Eger Men gelip, olara sözlemedik bolsam, olar günäli bolmazdylar; emma häzir olaryň günäsi üçin hiç bir bahanasy ýokdur. Ýahýa 15:22.

Hezekiel öz döwründäki ownuk-uşak jedelleşýän ýehudiler üçin hem şol bir ýörelgäni görkezýär.

Çünki olar ýüzsüz çagalar we gatyr ýürekli adamlardyr. Men seni olaryň ýanyna iberýärim; sen hem olara şeýle diýersiň: «Hökmürowan Reb şeýle diýýär». Olar bolsa, diňleseler-de ýa-da diňlemekden ýüz öwürseler-de, (çünki olar pitneçi öýdür,) olaryň arasynda bir pygamberiň bolandygyny biljekdirler. Ezeikiýel 2:4, 5.

Ylýasyň nyşanly manysy onuň höküm çykarýan gurala öwrülen wezipesini hem öz içine alýar.

“Üçünji perişdäniň habaryny yglan etmek işi bilen meşgullanýanlar, Ata Milleriň kabul eden şol bir usuly boýunça Mukaddes Ýazgylary derňeýärler. Ata Miller “Pygamberlikler we Pygamberlik Hronologiýasy Hakyndaky Garaýyşlar” atly kiçi kitabynda Mukaddes Kitaby öwrenmek we düşündirmek üçin aşakdaky ýönekeý, emma paýhasly hem möhüm düzgünleri berýär:

“1. Her bir söz Mukaddes Kitapta beýan edilen mowzuga degişli öz degişli täsirini ýetirmelidir; 2. Bütün Mukaddes Ýazgy zerurdyr we yhlasly tagalla hem-de öwreniş arkaly düşünilip bilner; 3. Mukaddes Ýazgyda aýan edilen hiç zat iman bilen, ikeriňlenmän soraýanlardan gizlenmez hem-de gizlenip bilinmez; 4. Taglymata düşünmek üçin, bilmek isleýän mowzugyňyz baradaky ähli ýazgylary bir ýere jemläň, soňra her sözün öz degişli täsirini ýetirmegine ýol beriş; we eger garşylyk bolmazdan öz nazariýaňyzy düzüp bilseňiz, onda ýalňyşlykda bolup bilmersiňiz; 5. Mukaddes Ýazgy öz-özünü düşündiriji bolmalydyr, çünki ol öz-özünüň ölçegidir. Eger maňa düşündirmek üçin bir mugallyma bil baglasam, ol bolsa onuň manysyny çak eden bolsa, ýa-da mezhep ynanjy sebäpli onuň şeýle bolmagyny islän bolsa, ýa-da dana hasap edilmek islese, onda onuň çaklamasy, islegi, ynanjy ýa-da paýhasy meniň ölçegim bolýar, Mukaddes Kitap däl.”

Ýokarda aýdylanlar şu kadalaryň bir bölegidir; we Mukaddes Kitaby öwrenişimizde, beýan edilen ýörelgelere gulak asmagymyz biziň hemmämiz üçin bähbitli bolar.

“Hakyky iman Mukaddes Ýazgylara esaslanýar; emma Şeýtan Mukaddes Ýazgylary ýoýup, ýalňyşlygy girizmek üçin şeýle köp hileleri ulanýar welin, olaryň hakykatda nämäni öwredýändigini bilmek isleýän adam üçin örän uly seresaplyk zerurdyr. Şu döwrüň uly aldawlarynyň biri hem duýga aşa köp üns bermek we Hudaýyň Sözüniň açyk beýanlaryny, şol Söz duýga gabat gelmeýändigini üçin, äsgermezden goýup, şonda-da özüniň dogruçyllygyny öňe sürmektir. Köp adamlaryň imany üçin duýgudan başga binýady ýokdur. Olaryň dini joşgunly täsirlerden ybaratdyr; ol bes edilende, olaryň imany-da ýok bolýar. Duýgy saman bolup biler, emma Hudaýyň Sözi bugdaýdyr. We pygamber: ‘Saman bilen bugdaýyň arasynda nähili meňzeşlik bar?’ diýýär.”

“Hiç kimse, hiç sahip olmadığı ve elde etmesi de mümkün olmayan ışığa ve bilgiye kulak asmadığı için mahkûm edilmeyecektir. Fakat birçokları, dünyanın ölçüsüne uymak istedikleri için, Mesih’in elçileri aracılığıyla kendilerine sunulan gerçeğe itaat etmeyi reddeder; ve anlayışlarına ulaşmış olan gerçek, canlarında parlamış olan ışık, Yargı’da onları mahkûm edecektir. Bu son günlerde, bütün çağlar boyunca parlayagelmiş olan birikmiş ışığa sahibiz ve buna karşılık gelen bir sorumluluk altında tutulacağız. Kutsallığın yolu dünya ile aynı düzlemde değildir; o, yükseltilmiş bir yoldur. Bu yolda yürürsek, Rab’bin buyruklarının yolunda koşarsak, ‘doğruların yolu, gittikçe artan ve tam güne dek parlayan ışık gibidir’ sözünün doğruluğunu göreceğiz.” Review and Herald, 25 Kasım 1884.

Biz “hiç haçan eýe bolmadyk we” “eýe bolup bilmedik” “yşyga hem-de bilime gulak asmadygymyz üçin ýazgarylmaýarys.” Bu beýannamanyň möhüm tarapy “eýe bolup bilmedik” diýen aňlatmadyr. Ylýas, Ýahýa we Miller özlerine degişli nesiller üçin gazanyp bolýan yşygy aňladýarlar. Olaryň habarynyň bolmagy Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda kanuny taýdan “esasly inkär etme mümkinçiligi” diýlip atlandyrylýan perdesini aýyrtdy. Ylýasyň habary haýsy nesilde aýan edilse, şol nesildäki islendik “esasly inkär etme mümkinçiligini” aýyrýar; şeýlelikde bütün nesli şol wagt hödürlenýän yşyk üçin jogapkär edýär.

“Bir gezek doganym, ynandygymyz taglymat barada hiç zat diňlemejekdigini, sebäbi onuň ynandyrylyp bilner diýip gorkýandygyny aýtdy. Ol ýygnaklara gelmedi, wagyzlary hem diňlemedi; emma soňradan, olary diňläň bolsa-da nähili günäkär boljak bolsa, özüni sonuň ýaly günäkär görendigini mälim etdi. Hudaý oňa hakykaty tanamak üçin mümkinçilik beripdi, we Ol ony bu mümkinçilik üçin jogapkär tutar. Aramyzda häzir ara alnyp maslahatlaşýlýan taglymatlara garşy önyargyly bolanlar köp. Olar diňlemäge gelenoklar, asuda ýagdaýda derňäp barlanoklar; emma öz garşylyklaryny garaňkylykda öňe sürýärler. Olar öz ýagdaýlaryndan dolyrazy. ‘Sen: Men baý, baýlygym artdy, hiç zada mätäç däl, diýýärsiň; emma özüňiň betbagt, biçäre, garyp, kör we ýalaňaçdigiňi bilmeýärsiň. Saňa maslahat berýärin: baý bolmagyň üçin Menden otda synalan altyn satyn al; geýinmegiň we ýalaňaçlygyň aýbynyň görünmezligi üçin ak eşik satyn al; görmek üçin gözüňe sürtmekden gözüňe çal, şonda görärsiň. Men söýýänlerimi ýazgarýaryn we terbiýeleýärin; sonuň üçin yhlasly bol we toba et’ (Revelation 3:17–19).”

“Bu Mukaddes Ýazgy, habaryň sesi astynda ýaşaýan, emma ony diňlemäge gelmeýänlere degişlidir. Rebbiň Öz hakykatynyň täze delillerini berýändigini, Rebbiň ýolunyň taýýarlanylmagy üçin ony täze bir görnüşde öňe sürýändigini, siz nireden bilýärsiňiz, munuň beýle däldigini? Hudaýyň halkynyň hatarlarynyň içinden täze nuryň siňdirilmegi üçin siz nähili meýilnamalary gurduňyz? Hudaýyň Öz perzentlerine nur ibermändigine siziň näme subutuňyz bar? Öz-özüne ýeterliklik, men-menlik we şahsy pikire buýsanç bütinleý aýrylmalydyr. Biz Isanyň aýaklarynyň önüne gelmeli we ýüregi ýumşak hem kiçigöwünli bolan Ondan öwrenmelidiris. Isa Öz şagirtlerine ravvinleriň öz şagirtlerine öwredişi ýaly öwretmedi. Ýahudylaryň köpüsi Mesih halaslygyň syrly hakykatlaryny açyp görkezende gelip diňlediler, ýöne olar öwrenmek üçin gelmediler; olar tankyt etmek, Onda bir gapma-garşylyk tapmak üçin geldiler, şeýdip halky garşysyna öjükdirmek üçin ellerinde bir zat bolsun diýdiler. Olar öz bilimleri bilen kanagatlanýardylar, emma Hudaýyň perzentleri Hakyky Çopanyň sesini tanamalydyrlar. Bu Hudaýyň önünde agyz beklemek we dogma etmek juda ýerlikli boljak wagt dälmi? Biz agzalalyga düşmek howpy astyndadyrys, jedelli bir meseläniň tarapyňy tutmak howpy astyndadyrys; şonuň üçin hakykatyň nämedigini bilmek üçin, jan pesgöwünliligi bilen çynlakaýlykda Hudaýy gözlemeli dälmi?” Selected Messages, book 1, 413.

Ylýas habaryny wekilleşdirýänler, ähdiň habarçysynyň ybadathanany arassalamagy üçin ýoly taýýarlaýan bir tämizleniş işinde höküm gurallarydyr. Ybadathanany arassalamak işini berjaý etmekde häzirki hakykatyň nury aýan edilýär. Eger ol aýan edilmeli bolmadyk bolsa, onda Mesihiň arassalamaga çalyşan we häzir hem arassalamaga çalyşýan adamlary öz-özünü aldamagyň Laodikeýa örtügin saklap galdyrlar. Ylýas höküm guraly hökmünde hakykaty öňe sürýän bir gullugy alamatlandyrýar. Şonuň üçin hem bize Ýahýa Çomdurujynyň habaryny ret edenleriň Isanyň taglymyndan peýda görüp bilmändigini habar berilýär.

“Men Mesihiň ilkinji gelişiniň yglan edilmegine gaýtadan gönükdirildim. Isa üçin ýoly taýýarlamak maksady bilen, Ýahýa Ylýasyň ruhunda we güýjünde iberildi. Ýahýanyň şaýatlygyny ret edenler Isanyň taglymlaryndan peýda tapmadylar.” Ilkinji Ýazgylar, 258.

Hudaýyň halkynyň arassalanmagyny nusgalaýan pygamberlik taryhlarynda häzirki hakykat baradaky bir habar açylýar; ol nesli garaňkylygy ýa-da ýagtylygy saýlamak babatda jogapkär edýär.

Emma sen, eý Danyýel, bu sözleri ýap we kitaby ahyrzamanyň wagtyňa çenli möhürle: köpler o ýana-bu ýana ylgap gezer, bilim artar.... Şeýle-de ol aýtdy: Öz ýoluň bilen git, Danyýel; çünki bu sözler ahyrzamanyň wagtyňa çenli ýapykdyr we möhürlenendir. Köpler arassalanar, agardarlar we synagdan geçirilerler; emma erbetler erbetlik ederler; erbetleriň hiç biri düşünmez; emma akyldarlar düşünerler. Danyýel 12:4, 9, 10.

Öz nesillerinde Ylýas habaryny wekilçilik edýänler, Mesih tarapyndan höküm çykarmagyň gurallary hökmünde ulanylsynlar diýip, Onuň ilçileri hökmünde tanalýarlar. Ylýas: “bu gün mälim bolsun: Ysraýylda Hudaý Seniňdigiň, meniň bolsa Seniň hyzmatkäriňdigim we bu zatlaryň ählisini Seniň sözüne görä edendigim” diýende, hut şuny yglan edýärdi.

Bu hakykat hem-de Isa tarapyndan Çomdurujy Ýahýa barada beýan edilýär.

Olar gidip barýarkalar, Isa märekä Ýahýa hakynda sözläp başlady: «Çöle näme görmek üçin çykdyňyz? Ýel sarsdyrýan gamyşmy? Ýa-da näme görmek üçin çykdyňyz? Ýumşak egin-eşik geýnen bir adammy? Ine, ýumşak egin-eşik geýýänler patyşalaryň köşklerindedir. Onda näme görmek üçin çykdyňyz? Bir pygambermi? Hawa, size aýdýaryn, ol pygamberden-de beýikdir. Çünki ýazylan zat şudur: Ine, Men Seniň önünden Öz ilçimi iberýärim, ol Seniň önünde ýoluňy taýýarlar». Matta 11:7–10.

Ýahýa diňe bir pygamber däl-di, ol höküm gurady, we onuň gullugy öz nesline tanadyldy; çünki olar ony görmek üçin çöle çykypdylar, edil şonuň ýaly-da bütün Ysraýyl Ahabyň buýrugy boýunça Karmel dagyna ýygnanypdy. William Miller 1798-nji ýylda açylan bilimiň artmagyny düşünişdi. Ol bilimiň artmagy bilen Hudaýyň Sözüniň içinde o ýan-bu ýana ylgaýanlary aňladýardy. Onuň habary pygamberlik wagtyna esaslanýardy, we 1840-njy ýylda onuň habary hem-de gullugy öz nesline şeýle bir görnüşde hödürlendi welin, ähli protestant dünýäsi onuň usulynyň işläp-işlemeýändigini görmek üçin syn etdi. Bu tassyklananda, onuň habary bütün dünýä ýaýradyldy.

“1840-njy ýylda pygamberligiň ýene bir ajaýyp berjaý bolşy giňden gyzyklanma döretdi. Ondan iki ýyl öň, ikinji geliş baradaky wagyzçylaryň öňdebaryjy hyzmatkärleriniň biri bolan Josaýa Liç, Ylham 9-yň düşündirişini çap edip, Osman imperiýasynyň ýykyljakdygyny önünden aýtdy. Onuň hasaplamalaryna görä, bu güýç ... 1840-njy ýylyň 11-nji awgustynda agdarylmalydy; şol wagtda Konstantinopoldaky Osman häkimiýetiniň dargamagyna garaşyp bolar. We men munuň hakykatdan-da şeýle boljakdygyna ynanýaryn.”

“Takyk bellenen wagtynda Türkiýe öz ilçileriniň üsti bilen Ýewropanyň ýaran döwletleriniň goragyny kabul etdi we şeýlelik bilen özüni hristian halklarynyň gözegçiligi astyna goýdy. Bu wakanyň özi öňden aýdylyşy takyk ýerine ýetirdi. Bu ýagdaý mälum bolanda, köpçülik Milleriň hem-de onuň ýoldaşlarynyň kabul eden pygamberlikleri düşündiriş ýörelgeleriniň dogrulygyna ynandy, we advent hereketine ajaýyp bir itergi berildi. Bilimli we abraýly adamlar hem wagyz etmekde, hem-de onuň garaýyşlaryny neşir etmekde Miller bilen birleşdiler, hem-de 1840-njy ýyldan 1844-nji ýyla çenli bu iş çalt giňeldi.” Beýik Göreş, 334, 335.

“1840-dan 1844-e çenli” Ylham kitabyňyň onunjy bapyndaky “ýedi gürrüldi”niň taryhyny aňladýar. Şol taryhda, Malahiniň üçünji babýnda hem-de Mesihiniň ybadathanany iki gezek arassalamasynda şekillendirilen tämizleniş işi başlandy. Bu tämizleniş işi, Milleriň bir gün bir ýyla deňdir diýen ýörelgä düşünmegine esaslanan, tapgyrly synag ediliş işi boldy. Ylýasyň habaryny aňladýanlar Ähdiň Habarçysynyň Öz ybadathanasyna duýdansyz gelmegi üçin ýol taýýarlaýarlar, we olar ýagtylygyň ýerine garaňkylygy saýlanlary süpürüp çykarmak üçin Ähdiň Habarçysy tarapyndan ulanylýan höküm guralynyň nyşanydyr.

Men sizi hakykatdan-da toba gelmegiňiz üçin suw bilen çokundyrýaryn; emma menden soň Gelýän menden güýçlüdir; men Onuň aýakgabyny götermäge-de mynasyp däl. Ol sizi Mukaddes Ruh bilen we ot bilen çokundyrar. Onuň elinde harman ýelegi bardyr; Ol öz harmanyny düýpli arassalap, bugdaýyny ambara ýygnaý; emma samany oçmejek ot bilen ýakar. Matta 3:11, 12.

Mesihîň günlerinde, Ýahýa 6:66-da görkezilişi ýaly, Ol beýleki ähli döwürlerden has köp şagirtini ýitirdi. Ýahýanyň şol aýadynyň ele alnan «Asyrlaryň Islegi» eserinde pygamberlik taýdan ulanylyş usulyýeti hut şagirtleriň gitmeginiň esasy sebäbi boldy. Olar sözme-söz manyly zadyň ruhy zady aňladýandygyna düşüniş bilmediler, we resul Pawlusyň aýdyşy ýaly, ruhy zatdan öňürti sözme-söz manyly zat gelýär.

Şeýlelik bilen ýazylandyr: Birinji adam Adam ýaşayan jan edildi; soňky Adam bolsa ýaşayş berýän Ruh edildi. Emma ilkinji bolan ruhy däl-de, tebigy bolandyr; ondan soň bolsa ruhy bolandyr. 1 Korinfliler 15:45, 46.

Iýmäge höwessiz bolanlary sebäpli we şonuň üçin hem başarmadyk ýehudylar, Mesihîň Özüniň iýilmegi zerur bolan asman çöregidigini aýdyp tanadan wagty, Oňa düşünmekden ýüz öwürdiler. Dessurlar we döp-an'analar Mesihîň hut Özi tarapyndan ulanylan usulyýetden üstün çykdy. Bu taryh barada Uýam Waýt şeýle ýazdy:

Imansyzlyklarynyň aýk paş edilip ýazgarylmagy netijesinde bu şagirtler Isadan has-da beter daşlaşdylar. Olar juda nägile boldular we Halasgäri ýaramamagy hem-de fariseýleriň ýigrenjini kanagatlandyrmagy isläp, Oňa arka öwürüp, äsgermezlik bilen Onuň ýanyndan gitdiler. Olar öz saýlawlaryny etdiler, ruhsyz görnüşi, içki mazmunсыз gabygy saýlap aldylar. Olaryň çykaran karary soň hiç haçan üýtgedilmedi; çünki olar indi Isa bilen bile gezmediler.

““Onuň elinde elegi bardyr, ol harmanyny doly arassalap, bugdaýyny ambarna ýygнар.’ Matta 3:12. Bu arassalanýş wagtynyň biridi. Hakykat sözleri arkaly saman bugdaýdan aýrylýardy. Köpüsi käýinjäni kabul etmek üçin aşa bihaýa we özüni dogry hasaplaýandygy, pesgöwünlilik durmuşyny kabul etmek üçin bolsa dünýäni aşa söýýändigini sebäpli Isadan ýüz öwürdiler. Köp adamlar häzirem şol bir zady edýärler. Häzirki wagtda janlar, Kapernahumdaky sinagogda bolan şol şagirtleriň synalşy ýaly, synalýarlar. Hakykat ýürege ýetirilen mahaly, olar öz durmuşlarynyň Hudaýyň erkine laýyk gelmeýändigini görýärler. Olar özlerinde doly bir üýtgeşmäniň zerurdygyny görýärler; emma özüňden ýüz öwürmegi talap edýän işi boýnuna almaga taýýar däldirler. Şonuň üçin olaryň günäleri ýüze çykarylanda gaharlanýarlar. Olar, şagirtleriň Isany terk edip: ‘Bu agyr sözdür; muny kim diňläp biler?’ diýip hüňürdeşişleri ýaly, göwnüne degilip gidýärler.” The Desire of Ages, 392.

Bu, Lewiniň ogullaryny ot bilen arassalaýan Malakiniň äht baradaky habarçysydyr. Ol bugdaýy samandan aýryp, öz harmanyny doly arassalaýar. Bu işi ol ýelejik bilen edýär. Aýrylyşygy amala aşyran zat ýelejikdir, ýelejik bolsa Onuň Lewiniň ogullaryny arassalaýan degişli her bir taryhyndaky häzirki hakykatyň habarydyr. Ýelejik Eliýanyň habary we habarçylarydyr; olar höküm gurallygyny aňladýar.

Ine, Men Öz habarçymy ibererin, ol Meniň önümde ýoly taýýarlar; we siz gözleýän Reb, ýagny siz hoşal bolýan ähtiň habarçysy, birden Öz ybadathanasyna geler: ine, Ol geler, diýýär Hökmürowan Reb. Emma Onuň gelişi gününe kim çydap biler? Ol peýda bolanda kim aýakda durar? Çünki Ol eredijiniň ody ýalydyr, hem-de mata ýuwujylaryň sabyny ýalydyr. Ol kümşi eredýän we arassalaýan kimin oturar; Ol Lewiniň ogullaryny arassalar we olary altyn bilen kümüş kimin saplar, şonda olar Rebbe dogrulyk bilen hödür getirerler. Şonda Ýahudanyň we Iýerusalimiň hödürleri Rebbe gadymy günlerdäki ýaly, öňki ýyllardaky ýaly ýakymly bolar.

Malaky 3:1–4.

Çömümdürüji Ýahýanyň yzyndan gelýän Şol Öz harmanyny ýeleýji bilen arassalaýan we saplaýjynyň ody kimidir. Päklandiriş işi ähtiň habarçysy tarapyndan amala aşyrylýar, şonuň üçin hem bu, Rebbiň täze saýlanan äht halky bilen äht baglaşmaga girýän bir taryhyny aňladýar. Gadymy Ysraýyl Müsüriň gullugyndan halas edilende, şol mukaddes taryhyň bir mowzugy “ilkinji doglan” meselesidi. Bu, ýa Müsüriň ilkinji doglanlarynyň ölümi bolsun, ýa-da Hudaýyň Ysraýyly Öz ilkinji doglany diýip ykrar etmegi bolsun.

Sen faraona şeýle diýersiň: «Reb şeýle diýýär: Ysraýyl Meniň oglumdyr, hatda ilkinji doganymdyr. Şonuň üçin saňa diýýärim: Oglumy goýber, Maňa gulluk etsin. Eger ony goýbermekden ýüz öwürseň, ine, Men seniň ogluňy, hatda ilkinji doganyňy öldürerin». Çykys 4:22, 23.

Hudaý Ysraýyly Müsürden azat etmek arkaly äht baglaşanda, ilahi meýilnama görä her taýpadaky her ilkinji doglan ogul ruhanylyk gullugyna bagyşlanmalydy. Emma altyn göläniň gozgalaňy wagtynda diňe Lewi taýpasy gozgalaňda Musanyň tarapynda durdy. Olaryň wepalylygy üçin Hudaý her taýpadan ilkinji doglanlaryň ruhanylyga bagyşlanjakdygy baradaky Öz meýilnamasyny ýatyrdy; beýleki taýpalary gapdaldan geçirip, ruhanylygyň aýratyn hukugyny Lewi taýpasyna berdi. Ähtiň habarçysy Lewiniň ogullaryny päklände, bu ozalky bir äht halkynyň bir täze äht halky üçin bir gyra goýulýandygyny görkezýän bir taryhy aňladýar. Ýahýa Çümdürüji bilen şeýle boldy, Milleritler bilen şeýle boldy, hem-de ýüz kyrk dört mün bilen hem şeýle bolar. 1840-dan 1844-e çenli William Miller-e berlen pygamberlik habarynyň synag ediji meselesi arkaly päklendiriş prosesi başlandy. Bu Rebbiň 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda duýdansyz Öz ybadathanasyna gelmegine getirdi, emma päklendiriş prosesi 1863-e çenli tamamlanmady.

“Daniel 8:14-däki: ‘Iki mün üç ýüz agşama we daňa çenli; şondan soň mukaddes ýer arassalanar’ diýen pygamberlik hem-de birinji perişdäniň: ‘Hudaýdan gorkuň, Oňa şöhrat beriň; çünki Onuň höküm sagady geldi’ diýen habary Mesihiniň mukaddes ýerde alyp barýan gullugyna, derňew hökümüne yşarat edýärdi; Öz halkyny halas etmek we erbetleri ýok etmek üçin Mesihiniň gelmegine däl. Ýalňyşlyk pygamberlik döwürlerini hasaplamakda däl-de, 2300 günün ahyrynda bolmaly wakada bolupdy. Şol ýalňyşlyk zerarly imanlylar lapykeçlige sezewar boldular, emma pygamberlikde önünden aýdylýp geçilen zatlaryň hemmesi hem-de olaryň Mukaddes Ýazgylara görä garaşmaga hakly bolan zatlarynyň bary ýerine ýetipdi. Olar öz umytlarynyň puja çykandygyna gynanyp duran hut şol pursatlarynda, habarda önünden aýdylan hem-de Reb Öz hyzmatkärlerine sylag bermek üçin görünmezinden ozal hökman ýerine ýetmeli waka bolup geçipdi.”

Mesih olaryň garaşyşy ýaly ýere däl-de, eýsem nusgada önünden görkezilişi ýaly, asmandaky Hudaýyň ybadathanasynyň in mukaddes ýerine gelmişdi. Daniel pygamber Ony hut şu wagtda Gadymy Günlere gelýän hökmünde beýan edýär: “Gije görnüşlerinde gördüm, ine, ynsan Ogluna meňzeş Biri asmanyň bulutlary bilen gelip, geldi” — ýere däl-de — “Gadymy Günleriň huzuryna, Ony Onuň önüne getirdiler.” Daniel 7:13.

Bu gelmek pygamber Malaki tarapyndan hem önünden habar berilýär: «Siziň gözleýän Rebbiňiz, hatda siziň hoşal bolýan ähtiň Habarçysy hem, Öz ybadathanasyna duýdansyz geler;

ine, Ol geler, diýýär goşunlaryň Rebbi». Malaki 3:1. Rebbiň Öz ybadathanasyna gelmegi Onuň halky üçin duýdansyz, garaşylmadyk boldy. Olar Ony ol ýerde gözlemeýärdiler. Olar Onuň ýere «Hudaýy tanamaýanlardan we Hoş Habara boýun bolmaýanlardan otly alawda ar alyp» gelmegine garaşýardylar. 2 Selanikliler 1:8.

“Emma halk heniz özleriniň Rebbine duşmaga taýýar däldi. Olar üçin heniz ýerine ýetirilmeli taýýarlyk işi bardy. Olaryň pikirlerini asmandaky Hudaýyň ybadathanasyna gönükdirmek üçin ýagtylyk berilmelidi; we olar iman arkaly Öz Baş Ruhany synyň ol ýerde alyp barýan hyzmatynyň yzyndan gidende, täze borçlar açylar. Ybadathana ýene bir duýduryş we öwüt-nesihat habary berilmelidi.

Pygamber şeýle diýýär: “Onuň geljek günü kim çydap biler? Ol peýda bolanda kim durup biler? Çünki Ol eredijiniň ody ýalydyr, mata agardyjynyň sabyny ýalydyr. Ol kümşi erediji we arassalaýjy hökmünde oturar; Lewiniň ogullaryny arassalar, olary altyn bilen kümüş ýaly saplar, şeýlelikde olar Rebbe dogrulyk bilen sadaka hödürlerler.” Malakiýa 3:2, 3. Ýokardaky mukaddes ýerde Mesihniň şepagaty bes edilende, şol wagtda ýer ýüzünde ýaşaýanlar mukaddes Hudaýyň huzurynda araçysyz durmaly bolarlar. Olaryň lybaslary tegmilsiz bolmaly, olaryň häsiýetleri sepilen gan arkaly günäden arassalanmaly bolýar. Hudaýyň merhemeti hem-de özleriniň yhlasly tagallasy arkaly olar ýamanlyk bilen bolan söweşde ýeňiji bolmalydyrlar. Gökde derňew höküm edilşi dowam edýän mahaly, toba eden imanlylaryň günäleri mukaddes ýerden aýrylyp durka, ýer ýüzündäki Hudaýyň halkynyň arasynda arassalanmagyň, günäni taşlamagyň aýratyn bir işi bolmalydyr. Bu iş Ylham 14-däki habarlarda has aýdyň beýan edilýär.

“Bu iş amala aşyrylanda, Mesihniň yzyna eýerijiler Onuň görünmegine taýýar bolarlar. ‘Şonda Ýahudanyň we Iýerusalimiň hödürlemesi Rebbiň önünde gadymy günlerdäki ýaly, öňki ýyllardaky ýaly ýakymly bolar.’ Malakiýa 3:4. Şonda Rebbiň Öz gelşinde Özüne kabul etjek ýygnaýy ‘şöhratly ýygnaý, onda tegmil hem, gasyn hem, ýa-da şoňa meňzeş hiç zat bolmaz’ bolar. Efesliler 5:27. Şonda ol ‘daň ýaly peýda bolar, aý ýaly görmegeý, gün ýaly nurlanan, baýdakly goşun ýaly haýbatly’ bolar.” Süleýmanyň Nagmasy 6:10.

“Rebbiň Öz ybadathanasyna gelişinden başga-da, Malakiýa Onuň ikinji gezek gelişini, hökmi ýerine ýetirmek üçin gelişini hem şu sözler bilen önünden aýdýar: ‘Men höküm etmek üçin size ýakyn gelerin; jadygöylere, zynahorlara, ýalan ant içýänlere, hakly işçiniň hakyny gysýanlara, dul aýaly, ýetimi ezyänlere, gelmişegiň hukugyny ýoýýanlara we Menden gorkmaýanlara garşy çalasyn şaýat bolaryn, diýýär Hökmürowan Reb.’ Malakiýa 3:5. Ýahuda hem şol bir wakany agzap şeýle diýýär: ‘Ine, Reb Öz mukaddesleriniň on münlerçesi bilen gelýär, hemmâ höküm çykarmak we olaryň arasyndaky hudaýsyzlaryň ählisini ähli hudaýsyz işleri hakda ýazgarmak üçin.’ Ýahuda 14, 15. Bu geliş hem-de Rebbe Öz ybadathanasyna geliş hem biri-birinden tapawutly we aýratyn wakalardyr.”

Mesihniň in mukaddes ýere Beýik Ruhanymyz hökmünde geliş — ybadathananyň arassalanmagy üçin, Daniel 8:14-de görkezilişi ýaly; Adam Oglunyň Gadymy Günleriň Huzuryňa geliş, Daniel 7:13-de beýan edilişi ýaly; we Rebbe onuň Öz ybadathanasyna geliş, Malaki tarapyndan önünden aýdylyşy ýaly — bularyň hemmesi şol bir wakanyň beýanydyr; munuň özi, şeýle hem, Mesih tarapyndan Matta 25-däki on gyzyň timsalynda suratlandyrylyşy

ýaly, ýigidiň toýa gelşi arkaly hem görkezilýär». Uly göreş, 424–426.

Soňky abzasda dört “geliş” barada aýdylýar, olaryň ählisi dört dürli usulda nyşanlanan şol bir gelişdir. Şol “gelişleriň” biri on gyzyň timsalydyr.

“Meni köplenç on gyz hakyndaky timsala salgylanýarlar; olaryň başisi akylyly, başisi bolsa akylsyzdy. Bu timsal sözme-söz ýerine ýetdi we ýerine ýetiriler, çünki onuň şu wagt üçin aýratyn degişli manysy bar, hem-de üçünji perişdäniň habary ýaly, ol ýerine ýetdi we döwrüň ahryna çenli häzirkizaman hakykaty bolmagynda dowam eder.” Review and Herald, August 19, 1890.

Eger şol dört “geliş” “şol bir hadysanyň beýany” bolsa, onda Miller hereketindäki Adventizmiň başlangyjynda ýerine ýetirilipdi şol dört “geliş”, Adventizmiň ahryndaky Ýlýas hereketinde ýene-de “harpý-harpyna çenli” “ýerine ýetiriler”.

William Miller we Milleritler birinji perişdäniň habarynyň wekilleri boldular, we ýaňy-ýakynda getiren “Early Writings” kitabyndaky şol bir bölümde birinji perişdäniň habary Ýahýa Çokundyryjynyň edil şol bir aýratynlyklaryna eýe bolupdy. Biz Ýahýa Çokundyryjynyň habaryny ret edenleriň Isanyň taglymatlaryndan peýda alyp bilmejekdiklerini aýdýan bölümi getirdik. Indiki paragrafda ol şeýle diýýär: “Birinji habary ret edenler ikinjiden peýda alyp bilmediler; şeýle hem olar gije ýarysyndaky çagyryşdan peýda görmediler, ol çagyryş olary iman arkaly Isa bilen bilelikde gökdäki mukaddes ybadathananyň in mukaddes ýerine girmek üçin taýýarlamaýdy.” William Miller hem, Ýahýa Çokundyryjy hem höküm gurallaryny aňladýarlar.

Olaryň ikisi-de peýda bolmadyk bolsady, degişli nesiller ýagtylygy ret edendikleri üçin jogapkär hasap edilmezdi. Hudaý şol iki habarçyny Laodikýanyň günä ýapynjasyny aýyrmak üçin ulandy, we şeýlelik bilen, kabul edilse-de ret edilse-de, hökümde olaryň arasynda bir pygamberiň bolandygynyň nyşany hökmünde ulanyljak habary öňe sürmek arkaly, ozalky saýlanan halkyň Laodikýaçe ýalaňaçlygyny aýan etdi. 1840-dan 1844-e çenli bolan taryh Karmel dagynda Ýelýanyň sadakasynyň üstüne oduň aşak inmegi bilen önünden nyşanlanandyr. Hakyky pygamber ýalan pygamberlerden tapawutlandyrylyp görkezildi.

Biz 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabryndan soň dowam eden tämizleniş işiniň gysgaça beýanyň bermeli bolan nokatda durýarys. Waýts uýa şeýle diýdi: 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabryndan soň, “halk heniz-de Rebbi bilen duşuşmaga taýýar däl. Olar üçin ýerine ýetirilmeli taýýarlyk işi heniz bardy. Olara asmandaky Hudaýyň ybadathanasyna akylalaryny gönükdirmek üçin nur berilmelidi; we olar ol ýerde Onuň gullugynda öz Beýik Ruhanysynyň yzyna iman bilen eýerýän wagtlarynda, täze borçlar aýan edilmelidi. Ybadathana ýene bir duýduryş we öwüt-nesihat habary berilmelidi.”

Adwentizm Danieliň Musanyň “kasamy” diýip atlandyran Levitikus ýigrimi altydaky “ýedi wagty” ret edeninde, olar hökümiň açylmagy bilen baglanyşykly hakykatlara düşünmek baradaky ilkinji işleriniň aňyrsynda-da päkleniş işiniň dowam edýändigini tanamak ukybyny ýitirdiler.

Arassalanmagyň dowam edýän arassalanma işine indiki makalada ýüzleneris we 1840-njy ýyllarda Millerçi Adventizmiň kabul eden hakyky protestantizmiň şahy bilen respublikanizmiň şahasyny deňleşdirip başlamarys.

